

Hallintovaliokunta
Eduskunta

Lausuntopyyntönnö 5.11.2013

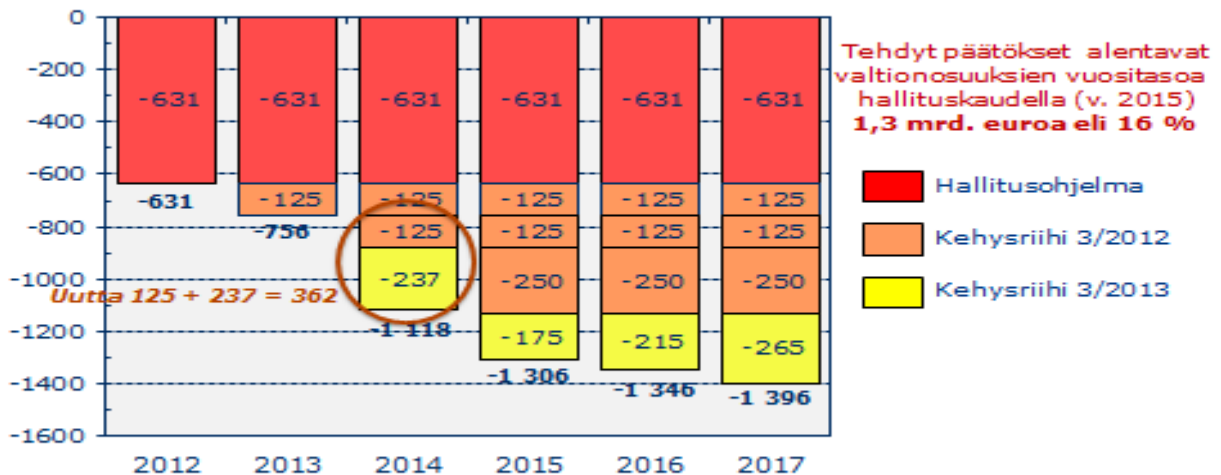
HE 113/2013 vp eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Kuntatalous ja -hallinto

Hallituksen budjettiesityksen yleisperusteluihin sisältyvän peruspalvelubudjetin mukaan kuntatalous kiristyy kaikilla mittareilla mitattuna. Haasteellista tässä tilanteessa on, että hallituksen kaavailemat toimet kuntatalouden alijäämän kattamiseksi vaikuttavat onnistuessaankin kuntien menokasvua hidastavasti vasta pidemmän ajan kuluttua, mutta heikosta talouskehityksestä, valtionosuusleikkauksista ja palvelujen kysynnästä aiheutuva kuntatalouden heikkeneminen jatkuu ja syvenee jo lähivuosina.

Kunnat ovat joutuneet kantamaan liian suuren osan valtion säästötoimista. Kuntien valtionosuuksiin tehtävät leikkaukset muodostavat yli puolet myös hallituksen ensi vuodelle päättämistä menosäästöistä. Yksinomaan peruspalvelujen valtionosuusleikkaukset ovat ensi vuonna yli 1,1 mrd. €, josta uutta leikkausta on 362 milj. €. Tämän lisäksi opetus - ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotuksia, mikä vähentää kuntien valtionosuuksia noin 36 miljoonaa euroa.

Hallitusohjelman, kehysriihen 22.3.2012 ja kehysriihen 21.3.2013 päätösten vaikutus kunnan peruspalvelujen* valtionosuuteen, milj. €

*mm. sote sekä esi- ja perusopetus, sen lisäksi mm. 2-asteen säästöt

Leikkausten kattamiseksi tulisi kaikkien kuntien korottaa kunnallisveroa laskennallisesti 1,25 veroprosenttia.

Hallituksen budjettiesitys noudattaa viime kevään valtion talouden kehyspäätöksiä lähes sellaisenaan. Myönteistä budjettiesityksessä on, että hallitus kompensoi kunnille kaikki veroperusteiden muutosten aiheuttamat menetykset ja jäteveron tuottoa vastaava euromäärä, 70 milj. euroa, siirretään kunnille.

Hallituksen budjettiesitys kiristää kuntataloutta valtiovarainministeriön arvion mukaan ensi vuonna 257 milj. euroa tähän vuoteen verrattuna. Tämä lisää paineita kuntaverojen korottamiseen sekä kiihdyttää kuntien velkaantumista. Hallitus on ohjelmassaan sitoutunut kuntien veropohjan vahvistamiseen.

Hallituksen budjettiesitys sisältää kolme keskeistä muutosesitystä valtionosuuksiin liittyen, jotka esitetään toteutettavaksi tämän hallituksen tarkoittamalla lainmuutoksella. Ehdotetut muutokset liittyvät myös pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman (2011) ja vuosien 2012 ja 2013 kehyspäätösten toteuttamiseen.

- 1) Vuoden 2013 ja 2014 kehyspäätösten mukaan valtionosuutta leikataan vuonna 2014 lisää 362 milj. euroa. Lisäleikkaus otetaan huomioon valtionosuuden mitoituksessa valtionosuusprosenttia alentamalla. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden valtionosuusprosentti alenee 1,39 prosenttiyksikköä ja on 29,57 prosenttiyksikköä vuonna 2014. Näin ollen kunnan rahoitusosuus peruspalveluihin on 70,43 prosenttia. Kuntien rahoitusosuus peruspalveluihin kasvaa noin 1 mrd. eurolla.
- 2) Kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisätään vuonna 2014. Uusien tehtävien ja velvoitteiden aiheuttamasta kustannusten noususta valtionosuutena kunnille korvataan hallitusohjelmasta poiketen pääsääntöisesti 50 prosenttia. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistoimenpiteisiin liittyvät tehtävien laadun ja laajuuden muutokset lisäävät valtionosuutta 51,5 milj. euroa. Lisäksi kuntien kustannuksia vuonna 2014 lisää laki ikääntyvän väestön toimintakyvyn tukemiseksi (nk. vanhuspalvelulaki), joka tuli voimaan 1.7.2013 alkaen. Lain toimeenpanoon liittyen kuntien valtionosuudet lisääntyvät vuonna 2014 n. 27 milj. euroa. Kuntien tehtäviä ja kustannuksia lisäävät myös oppilas- ja opiskelijahuoltolain, lastensuojelulainsäädännön sekä työn ja perhe-elämän yhteensovittamiseksi tähtäävän lainsäädännön uudistamiseen liittyvät lakimuutokset.
- 3) Kuntien lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden rahoittamiseksi tarkoitettua peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään vuonna 2014 valtion toimintojen rahoittamiseksi. Kuntien lakisääteistä perusrahoitusta vähennetään sekä opiskelijavalintapalvelujen uudistamisesta johtuvien Opetushallituksen toimintamenojen kattamiseksi että pelastustoimen ja ensihoidon tietojärjestelmien sekä turvallisuusverkon välisen yhteyden kehittämiseksi rahoitukseen sisäasiainministeriön hallinnonalalle.

Hallitus on esittänyt ohjelmaa, jolla kuntien ja kuntayhtymien tehtäviä ja velvoitteita vähennetään niin, että toimintamenoissa vuonna 2017 saadaan aikaan miljardin euron säästö. Tärkeätä on, että valmisteltavat keinot ovat aitoja säästöjä kunnille ja että niiden vaikutusarviot ovat huolella laadittuja ja todennettavissa. Menosäästöt tulee kokonaisuudessaan käyttää kuntatalouden tasapainottamiseen, eikä niitä tule kanavoida kunnilta pois miltään osin.

Valtionosuusleikkaukset

Kuntaliitto on huolestunut mittavista valtionosuusleikkauksista, joita kohdennetaan peruspalveluihin vuodelle 2014 lisää 362 milj. € (67 €/asukas). Kokonaisleikkaus vuodelle 2014 on 1,1 mrd. €. Kumulatiivisena vaikutus kuvion mukaan on noin 2,5 mrd. €. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla yksikköhintoja leikataan ja jätetään indeksitarkistus tekemättä (vaikutus indeksin osalta kunnille -36 milj. €).

Tehtävien ja velvoitteiden lisäys

Kuntien tehtäviä ja velvoitteita kuitenkin lisätään myös sosiaali- ja terveydenhuoltoon tehtävistä leikkauksista ja kuntien talousahdingosta huolimatta lähes 100 miljoonalla eurolla (Liite 1: Tehtävämuutokset). Tässä taloustilanteessa **uusien tehtävien ja velvoitteiden lisäyksistä tai niiden laajentamisesta tulisi luopua kokonaan**. Hallitusohjelman lupausta uusien tehtävien yli 50 %:n valtionosuudesta esitetään toteutettavaksi varsin niukasti (luettelo uudet tehtävät, jossa yli 50 %:n valtionosuutta esitetään vain vanhuspalvelulain mukaisiin laajennuksiin 54,3 %).

Eräiden tehtävien rahoittaminen

Eräiden valtionosuuksiin kuulumattomien tehtävien (Liite 1: Tehtävämuutokset, määräaikaisten uudet vähennykset) rahoittamiseksi kuntien valtionosuuksia vähennetään noin 27 milj. euroa.

Lakiesitys sisältää kaksi uutta tietojärjestelmähanketta, jotka on tarkoitettu rahoittamaan kuntien valtionosuuksista. Kuntien pelastustoimen ja ensihoidon tietojärjestelmien yhteys VIRVE - turvallisuusverkkoon aiotaan rahoittaa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia 1,5 miljoonaa euroa vähentämällä.

Opiskelijavalintapalvelujen ylläpidon turvaamiseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta esitetään siirrettäväksi 3,275 milj. euroa Opetushallituksen toimintamenoihin. Opiskelijavalintapalvelujärjestelmä esitetään rahoitettavaksi valtioneuvoston talouspoliittisen ministerivaliokunnan 12.3.2013 puoltamien ICT-hankkeita koskevien linjausten mukaisesti keskitetyllä rahoituksella. Hakijoiden ohella keskeisiä hyödynsääjiä ovat opetuksen ja koulutuksen järjestäjät. Rahoitusjärjestelyssä noudatetaan ”hyötyjä maksaa -periaatetta”.

Kuntaliitto ei hyväksy näitä rahoitusmuutoksia. Kuntien ja kuntayhtymien tulee itse antaa päättää halunsa osallistua viranomaisverkkoon omien tarpeittensa pohjalta. Opiskelijahaun uudistamisen osalta kunnat eivät ole edunsaajia vaan niitä ovat ensisijaiset kunnan ulkopuoliset ylläpitäjät sekä opetushallitus itse, jonka tehtäväksi yhteisvalinnan järjestäminen on säädetty ja todettu lisäksi selvästi myös sen ja ministeriön välisessä tulossopimuksessa. Peruspalvelujen valtionosuuksien kohdistaminen tähän tarkoitukseen ei myöskään ole hallinnollisesti oikein.

Sade-ohjelman osalta on huolehdittava siitä, että sen loputtua 2015, järjestelmän tulokset arvioidaan perusteellisesti ja sen jatkosta päätetään erikseen. Nyt tehtävällä lainmuutoksella rahoituksen jatkoon ei tule sitoutua.

Lisäksi kehyspäättökseen 2013 - 2016 liittyen kuntien valtionosuutta vähennetään 16,281 milj. € v. 2014 lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoittamiseksi. Lisäksi v. 2014 on tarkoitus käyttää 5,8 milj. € helikopterien tukikohtien rakennusinvestointeihin ja niihin kuuluviin irtaimisto- ja käyttöomaisuushankintoihin, joka lisäksi valtionosuudesta vähennettävää määrää. Lisäys on erikoinen ja hämärtää entisestään sitä, mikä on kuntien peruspalvelujen valtionosuuden käyttötarkoitus.

Muuta liittyen hallituksen esitykseen

Valiokunta ottanee huomioon, että hallituksen esityksen tekstistä poiketen veroperustemuutosten vaikutusten aiheuttama kuntien verotulojen lisäys 47 milj. € muuttunee vähennykseksi, noin - 9,5 milj. euroa. Tähän vaikuttaa keskitetyn työmarkkinaratkaisun toteutuminen. Tällöin 47 milj. euron vähennys valtionosuuksista muuttuu 9,5 milj. euron lisäykseksi, mikä otetaan huomioon peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä (luvut varmistunevat myöhemmin). Keskimääräistä lisäystä korjataan kuntakohtaisen vaikutuksen mukaan.

Keskitetty palkkaratkaisu vaikuttaa myös muuten arvioituun valtionosuuden määrään ensi vuonna. Indeksikorotusarviona on käytetty 2,4 %. Alustavan arvion mukaan indeksikorotus olisi 1,5 %:n luokkaa ja se vaikuttaisi valtionosuuden määrää alentavasti karkean arvion mukaan noin 70 milj. euroa (arviot varmistuvat myöhemmin).

Ammattikorkeakoulujen rahoitusta ollaan siirtämässä kunnilta valtiolle. Siirto tapahtuisi kustannusneutraalisti kuntien valtionosuuksia vähentämällä (v.2013 tasossa kuntien osuudella n. 497 milj. €). Siirron toteuttamiseksi on esitetty erilaisia vaihtoehtoja. **Kuntaliiton näkemys on, että siirto tulee toteuttaa vähentämällä opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuutta koko määrällään (v. 2013 tasossa 856 milj. € = valtionosuus + kunnanosuus).**

Rahoitusperiaatteen toteutuminen

Suomen Kuntaliitto on antanut tästä hallituksen esityksestä lausuntonsa myös perustuslakivaliokunnalle. Kuntaliiton lakiasiainyksikön johtaja Arto Sulosen allekirjoittamassa lausunnossa 3.10.2013 todetaan muun muassa:

”Kuntaliitto pitää erittäin ongelmallisena, että käytössä ei ole yleisesti hyväksyttyjä mekanisme, jonka pohjalta voitaisiin arvioida kuntien tehtäviä ja niiden rahoituksen tasapainoa rahoitusperiaatteen toteutumisen näkökulmasta. Tällainen mekanismi on välttämätöntä saada aikaiseksi mahdollisimman pian.

Hallitus on esityksessään katsonut, että esitys voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyksityksessä, vaikka esityksessä on todettu rahoitusperiaatteen toteutumisen arvioinnin vaikeus ja kuntatalouden ongelmat, kuten kunnallisveroasteen korotuspaineet ja tarve sopeuttaa kuntien toimintaa. **Kuntaliitto katsoo, että rahoitusperiaatteen toteutuminen on kuntien lisääntyneiden tehtävien ja velvoitteiden sekä mittavien valtionosuusleikkausten vuoksi vakavasti uhattuna.** Tähän viittaavat useat seikat, joita käsitellään seuraavassa.

Ensinnäkin rahoitusperiaatteen toteutumisen arvioinnissa ei voida rajoittua vain vuonna 2014 toteutettaviin julkisen talouden tasapainottamiseksi toteutettaviin valtionosuuksien leikkauksiin. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon pidemmän aikavälin kehitys. Kuten edellä on todettu, päätetyt kuntien peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaukset tulevat olemaan vuoden 2017 tasossa 1 396 miljoonaa euroa vuodessa ja vuoden 2014 tasossa 1 118 miljoonaa euroa vuodessa. Vuosille 2012 - 2017 kohdistuvien leikkausten johdosta kunnilta jää valtionosuuksia saamatta yhteensä 6,6 miljardia euroa. Näiden leikkausten lisäksi tulevat opetustoimen valtionosuusleikkaukset.

Samaan aikaan kunnille on annettu runsaasti uusia tehtäviä ja niiden toteuttamistapaa koskevia veloituksia periaatteella, että valtionosuus näihin uusiin tehtäviin ja veloituksiin on hallitusohjelman mukaan yli 50 prosenttia. Tästä korotetusta valtionosuusprosentista huolimatta **kunnat joutuvat toteuttamaan sekä aikaisemmat että uudet tehtävät ja veloitteet merkittävästi aikaisempaa alemmalla kokonaisrahoituksella.** Peruspalvelubudjettitarkastelun mukaan valtion toimenpiteiden nettovaikutus kuntatalouteen on ollut negatiivinen joka vuosi vuodesta 2011. Vuonna 2014 tämä vaikutus on peruspalvelubudjetin mukaan -257 miljoonaa euroa.

Vuoden 2014 valtion talousarvioesityksen peruspalvelubudjettitarkastelussa edellä mainittu näkyy muun muassa kuntien velkaantumisen kiihtymisenä, kunnallisveron korotuspaineina, alijäämien kasvuna ja tarpeena sopeuttaa kuntien menoja huonoon talouskehitykseen. Esi-merkiksi kuntien velkaantuminen on kiihtynyt jatkuvasti 2000 luvun alusta saakka. Kuntien lainakannan arvioidaan kasvavan noin 15,4 miljardista eurosta vuonna 2013 noin 17,7 miljardiin euroon vuonna 2014 ja noin 26,6 miljardiin euroon vuonna 2017, jos kunnat eivät pysty sopeuttamaan menojaan tai nostaa merkittävästi verotustaan tai, kuten todennäköisimmin tapahtuu, tekemään molempia. Kuntatalouden sopeuttamistarve kunnallisveroprosentiksi muutettuna olisi 2,5 prosenttiyksikköä vuoden 2017 tasossa. Kuntatasolla tuo laskennallinen korotustarve vaihtelee merkittävästi kunnan asukasta kohden lasketun verotettavan tulon mukaan.

Peruspalveluohjelman 2014 - 2017 mukaan kuntien vastuulla olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen menot kasvavat mainittuna ajanjaksona 1 054 miljoonalla eurolla ja esi- ja perusopetuksen menot 11 miljoonalla eurolla pelkästään väestömäärän ja ikärakenteen muutoksista johtuen. Erityisesti kasvavien sosiaali- ja terveydenhuollon menojen valtionosuusrahoituksen aleneminen merkitsee kuntien rahoitusvastuun kasvamista ja lisää painetta veronkorotuksiin.

Elokuun 2013 kehysriihessä tehtyjen päätösten mukaan kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamisella haetaan yhden miljardin euron kustannussäästöjä vuoden 2017 tasossa. Lisäksi samana ajanjaksona julkista taloutta on tarkoitus tasapainottaa toisella miljardilla lisäämällä kuntasektorin tuottavuutta ja nostamalla kunnan päätösvallassa olevia veroja. Nämä toimenpiteet eivät kuitenkaan vielä mitenkään koske vuotta 2014, vaan onnistuneestikin toteutettuna kustannussäästöjä tällä perusteella voidaan toteuttaa todennäköisesti vasta vuodesta 2016 eteenpäin.

Voidaankin perustellusti kysyä, toteutuuko rahoitusperiaate enää tilanteessa, jossa valtion talousarvioesitykseen sisältyvän peruspalvelubudjettitarkastelun perusteella kuntien on valtakunnan tasolla pakko ottaa runsaasti lisää velkaa, korottaa verojaan ja sopeuttaa toimintaansa ilman, että kuntien lakisääteisiin tehtäviin ja velvoitteisiin mitenkään puututaan. Kunnille päinvastoin annetaan, kuten käsittelyssä olevasta hallituksen esityksestä ilmenee, lisää velvoitteita ja toimintaa ohjaavaa normistoa. Ottaen huomioon taluserot eri kunnista on todennäköistä, että on kuntia, joissa tehtävät ja velvoitteet ovat epäsuhteessa kuntien rahoitusmahdollisuuksiin tavalla, että rahoitusperiaate ei toteudu.

Kuntaliitto katsoo, että hallituksen esityksessä ei ole osoitettu, että rahoitusperiaate kunnissa toteutuu hallituksen esityksessä ehdotettujen toimenpiteiden jälkeen.”

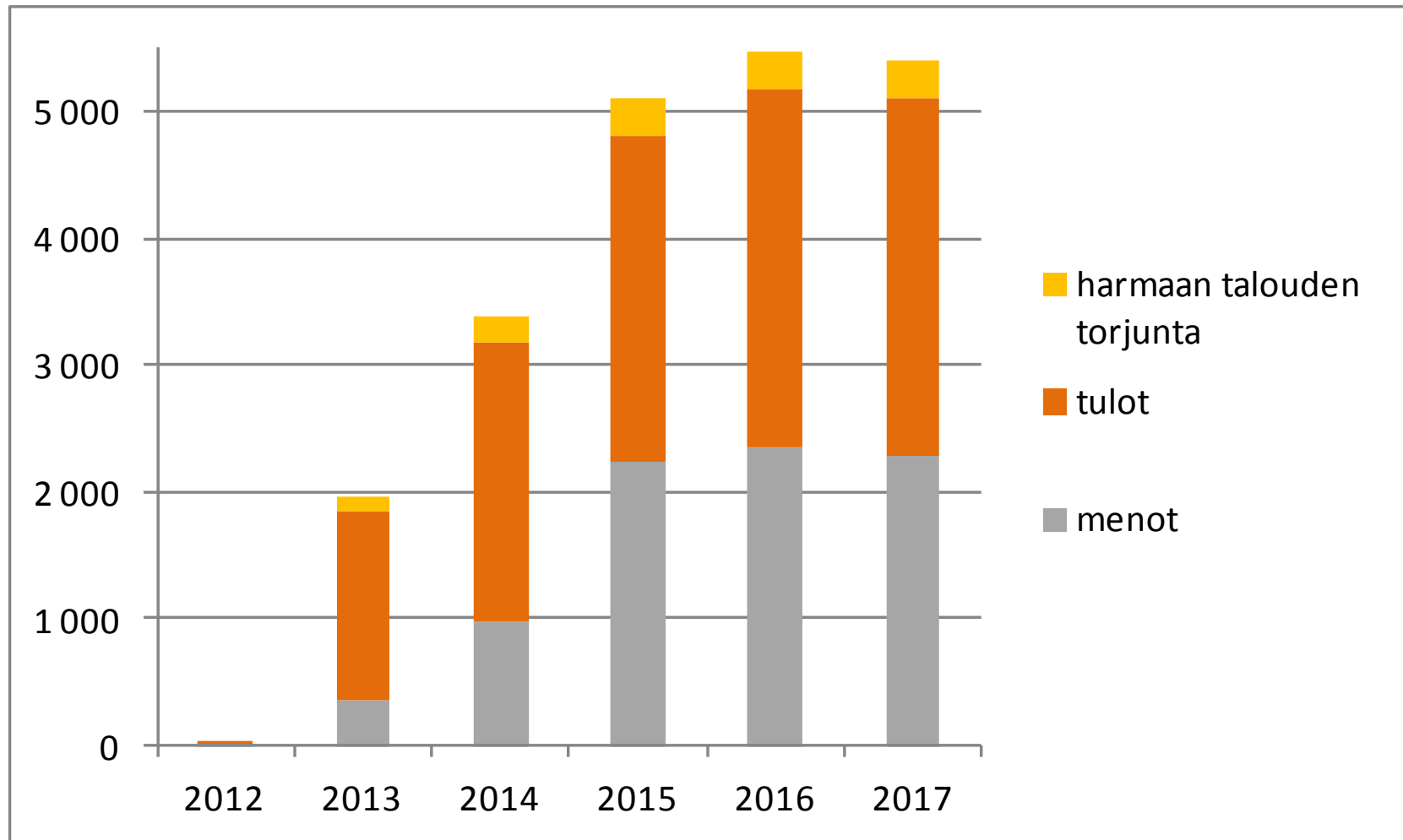
SUOMEN KUNTALIITTO

Reijo Vuorento
apulaisjohtaja, kuntatalous

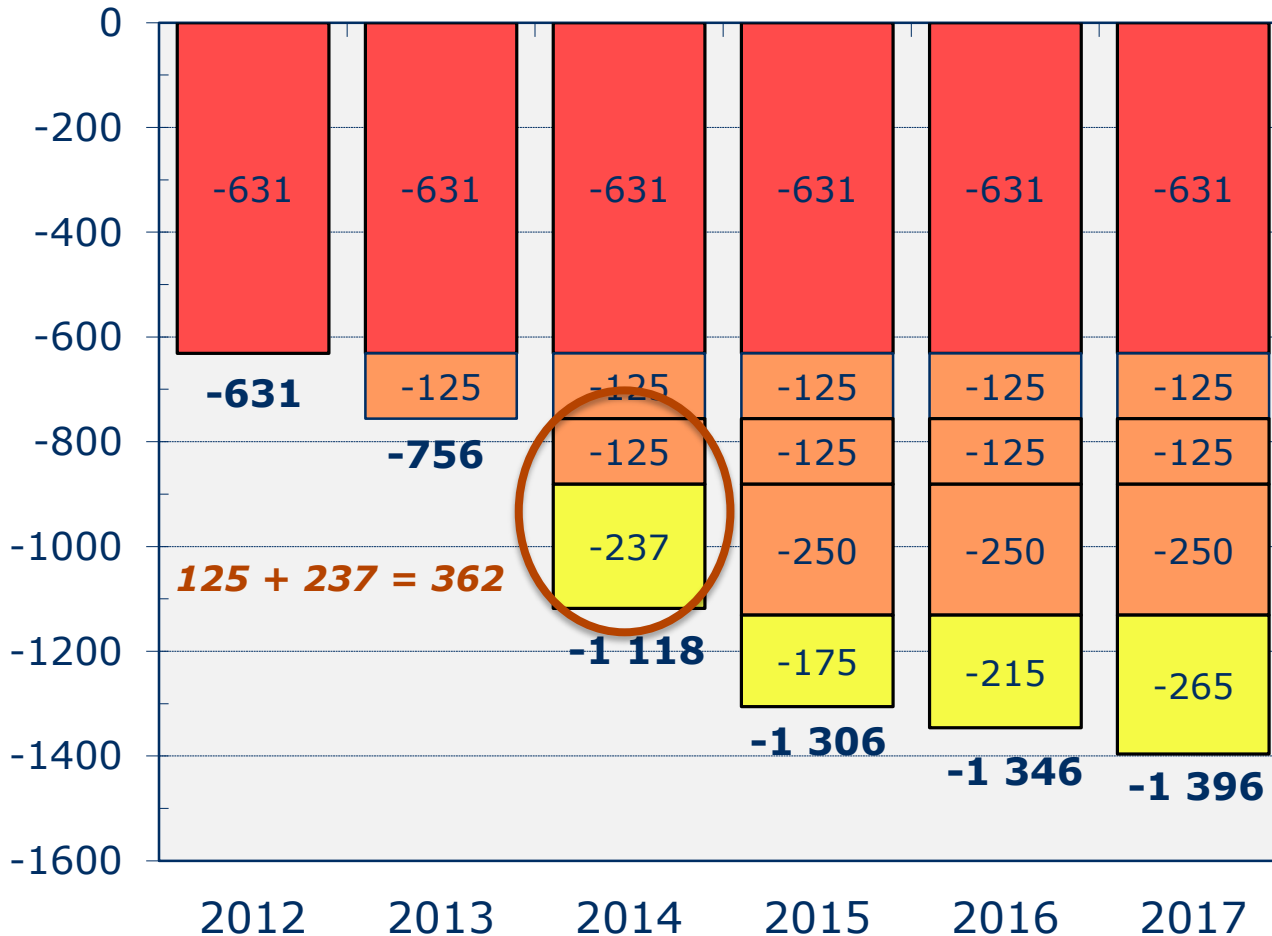
Liitteet

Liite 1, a-h: Valtionosuusleikkaukset, kuntatalous, hallituksen rakenneohjelma, rahoitusperiaate Ruotsissa.

Hallituksen päättämät sopeutustoimet, netto, milj. euroa

Hallitusohjelman, kehysriihen 22.3.2012 ja kehysriihen 21.3.2013 päätösten vaikutus kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen, milj. €

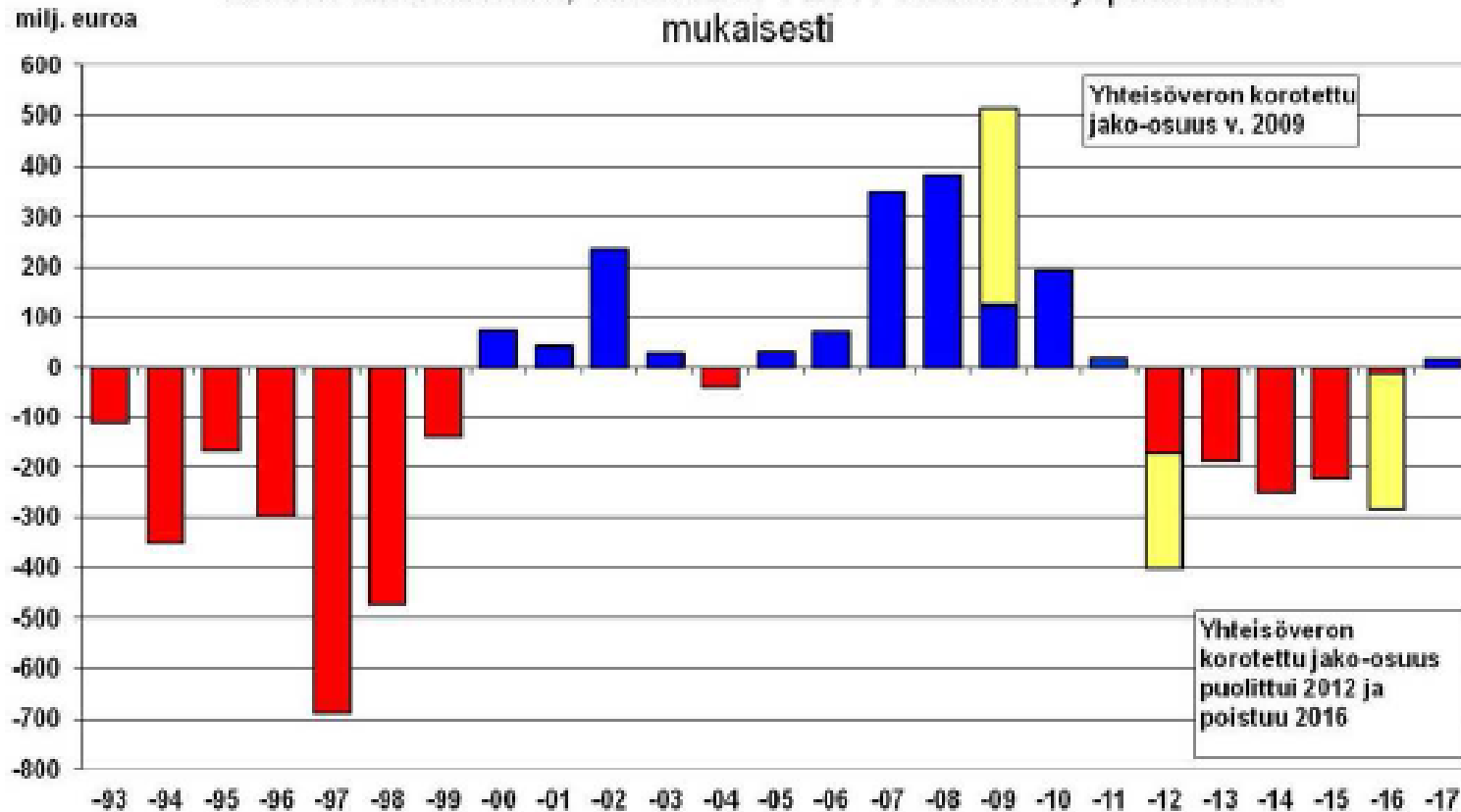
Tehdyt päätökset alentavat valtionosuuksien vuositasoa hallituskaudella (v. 2015) **1,3 mrd. euroa eli 16 %**

- Hallitusohjelma
- Kehysriihi 3/2012
- Kehysriihi 3/2013

$125 + 237 = 362$

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen verrattuna edellisen vuoden talousarvioon, vuodet 2014-2017 valtion kehyspäättöksen mukaisesti

Kuntien ja kuntayhtymien talous, mrd. €

(painelaskelman mukaan, ei ennuste)

+400 M€
kertaluonteista

	2011	2012*	2013**	2014**	2015**	2016**	2017**
Toimintakate	-24,26	-25,80	-26,71	-27,68	-28,68	-29,70	-30,77
Verotulot	19,07	19,32	20,37	20,81	21,47	22,03	22,95
Käyttötalouden valt.os.	7,66	8,07	8,37	8,26	8,47	8,63	8,73
Muut rahoituserät, netto	0,08	0,20	0,13	0,01	-0,16	-0,30	-0,48
Vuosikate	2,55	1,79	2,17	1,40	1,10	0,66	0,44
Poistot	-2,23	-2,40	-2,65	-2,75	-2,85	-2,95	-3,05
Satunnaiset erät, netto	0,12	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Tilikauden tulos	0,44	-0,36	-0,23	-1,10	-1,50	-2,04	-2,36
<hr/>							
Tulorah. korjauserät	-0,46	-0,54	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45
Tulorahoitus	2,21	1,50	1,97	1,20	0,90	0,46	0,24
Investoinnit, netto	-3,33	-3,48	-3,50	-3,50	-3,50	-3,50	-3,50
Rahoitusjäämä ¹⁾	-1,11	-1,98	-1,53	-2,30	-2,60	-3,04	-3,26
Lainakanta	12,30	13,81	15,41	17,71	20,31	23,41	26,61
Rahavarat	4,54	4,20	4,16	4,06	3,96	3,92	3,76

Lähde: Vuodet 2011–2012 Tilastokeskus. Vuosien 2013–2017 arviot PPB 16.9.2013.

1) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta = Tulorahoitus + investoinnit, netto
Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

Kestävyyssvajeen hallinta ja kunnat:

Kestävyyssvaje 4,7 % / BKT = n. 9,5 mrd.e

Kuntien osuus n. 4 mrd.e = noin puolet

Toimenpiteet 2014 – 2017 jo tehtyjen päätösten lisäksi:

- Tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen	n. 1 mrd.e
- Kuntien omat toimenpiteet, verotus, ICT yms.	n. 1 mrd.e
Yhteensä	n. 2 mrd.e

Pidemmän aikavälin tavoite:

- Julkisen palvelutuotannon tuottavuus + 0.5 % /v. Näin pienennetään kestävyysvajetta n. 1,4 % yksikköä = n. 2,8 mrd.e.
- Kuntapalvelujen osuus julkisista palveluista n. 70 % = 2 mrd.e

Tehtävät + velvoitteet + omat toimenpiteet + tuottavuus = 4 mrd.e

Om en statlig reform eller åtgärd ska införas från den 1 januari bör beslutet därför fattas före sommaren. Endast i undantagsfall kan förslag läggas i eller i anslutning till budgetpropositionen i september. Men då måste förslaget ha aviserats i den ekonomiska vårpropositionen för att kommuner och landsting ska få rimliga planeringsförutsättningar.

Regeringskansliet ansvarar för beredningen

Inom Regeringskansliet har Finansdepartementet huvudansvaret för finansieringsprincipens tillämpning medan respektive fackdepartement ansvarar för sakfrågan och bereder förslaget med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Fackdepartementet ska då redovisa förslaget tillsammans med de ekonomiska konsekvenserna för kommuner och landsting.

På motsvarande sätt är det respektive saksektion inom SKL som har ansvaret för sakfrågan. Det övergripande ansvaret för finansieringsprincipen ligger hos sektionen för ekonomisk analys. ■

Frågor om finansieringsprincipen?

Mera information finns på vår webbplats www.skl.se. Klicka på: Vi arbetar med/Ekonomi/Finansieringsprincipen

Välkommen även att kontakta:

Per Sedigh, tfn 08-452 77 43, per.sedigh@skl.se

Annika Wallenskog, tfn 08-452 77 46,
annika.wallenskog@skl.se

(LIITE 1. f.)

Den kommunala finansieringsprincipen

Finansieringsprincipen innebär att inga nya obligatoriska uppgifter från staten får införas utan medföljande finansiering till kommuner och landsting.

- Omfattar statligt beslutade åtgärder som **direkt berör** kommunal verksamhet (när obligatoriska uppgifter införs respektive tas bort).
- Gäller när staten **ändrar ambitionsnivån** för befintlig verksamhet.
- Gäller beslut från **riksdag, regering och myndighet**.
- Tillämpningen har **godkänts av riksdagen** men är inte lagfäst.
- **Omfattar inte** beslut som inte direkt berör, men som ändå får direkta ekonomiska konsekvenser för kommunsektorn. Sådana åtgärder ska däremot **analyseras och beaktas** i samband med bedömningen av statsbidragets storlek.
- **En reglering** fördelas i kronor per invånare i den pris- och volymnivå som gäller när förändringen träder i kraft.
- En statlig reform eller åtgärd bör beslutas **i god tid** så att den kan genomföras på ett bra sätt i verksamheten.

Finansieringsprincipen

GER EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR
STATLIGT BESLUTADE ÅTGÄRDER

I den här foldern står det mesta
Du behöver veta om den kommunala finansieringsprincipen.
När den gäller, när den inte gäller och vad som gäller när den inte gäller.

118 82 Stockholm Besök Hornsgatan 20
Tfn 08-452 70 00 Fax 08-452 70 50

Finansieringsprincipen

- Kommuner och landsting ska inte åläggas nya uppgifter från staten om de inte samtidigt erhåller finansiering för dessa.
- Om statmakterna fattar beslut som gör att verksamheten kan bedrivas billigare bör de statliga bidragen på motsvarande sätt minskas.
- Finansieringsprincipen godkändes av riksdagen 1993, men är inte lagfäst.
- Formell arbetssätt med förhandlingar mellan Regeringskansliet och SKL finns

Valtionosuusprosentin muutos 2013 → 2014

Vuoden 2013 valtionosuusprosentti	30,96 %
Valtionosuuden leikkaus 2014 - minkä vaikutus valtionosuusprosenttiin	-362 milj. € -1,43 %-yksikköä
--> vos-% leikkauksen jälkeen	29,53 %
Muutokset kuntien tehtävissä ja velvoitteissa, netto - minkä vaikutus valtionosuusprosenttiin:	9,5 milj. €
- - Tehtävien siirrot valtion ja kuntien välillä	-0,03 %-yksikköä
- - Vanhuspalvelulain toteuttaminen	+0,05 %-yksikköä
- - Muut uudet ja laajenevat tehtävät	+0,02 %-yksikköä
--> vos-%: muutos yhteensä	+0,04 %-yksikköä
Vuoden 2014 valtionosuusprosentti	29,57 %